

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie PLH220034 obejmującego aktualnie powierzchnię 13 583,75 ha, został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.).

Obszar Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie PLH220034 stanowi obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r., przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L43 z 13.02.2009 r.), notyfikowaną jako dokument nr C(2008) 8039 (2009/93/WE). Aktualna decyzja w sprawie obszaru Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie została wydana w dniu 7 listopada 2013 r. Zawiera ona siódmy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Decyzja ta notyfikowana jest jako dokument nr C(2013) 7358 (2013/741/EU) Dz. Urz. UE 21.12.2013, L 350/287.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.). Teren, na którym znajduje się obszar Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie stanowi własność Skarbu Państwa, jak i prywatną. Własność Skarbu Państwa jest w zarządzie Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Kościerzyna i Lipusz oraz Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w Gdańsku.

Pod względem administracyjnym obszar Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie położony jest w województwie pomorskim, powiecie kościerskim, w gminach Lipusz, Kościerzyna, Dziemiany, Karsin i Stara Kiszewa.

Rozpatrywany obszar zaprojektowano z uwagi na występowanie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*),
- 3110 Jeziora lobeliowe
- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ramienic
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*
- 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne
- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*)
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, żywe
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne
- 91E0 Łęgi topolowe, olszowe, wierzbowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy

Obszar zaprojektowano także ze względu na występowanie gatunków roślin z załącznika II ww. Dyrektywy – 1528 Skalnicy torfowiskowej *Saxifraga hirculus* i 1831 Elismy wodnej *Luronium natans* oraz następujących gatunków zwierząt: 1318 Nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme*, 3371 Bobra europejskiego *Castor fiber*, 1355 Wydry *Lutra lutra*, 1166 Traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*, 1188 Kumaka nizinnego *Bombina bombina*, 5339 Różanki *Rhodeus sericeus amarus*.

Na podstawie prac terenowych i analizy materiałów wskazano jako cel ochrony także siedliska:

- 6510 Nizowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością związku *Rhynchosporion*
- 7210 Torfowiska nakredowe
- 9110 Kwaśne buczyny
- 9160 Grądy subatlantyckie

oraz ustalono, że siedliska: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) oraz 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk nie występują na terenie obszaru.

Ponadto na podstawie prac terenowych i analizy materiałów wskazano jako cel ochrony gatunek ryby - kozę *Cobitis taenia* (1149).

Gatunek ten i ww. siedliska zostaną włączone na listę przedmiotów ochrony dopiero po zaakceptowaniu wniosku przez GDOŚ i aktualizacji SDF w tym zakresie. Niniejsze zarządzenie odnosi się wyłącznie do aktualnie obowiązujących w SDF przedmiotów ochrony.

Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykazała duże rozbieżności w stanie zachowania siedliska dla poszczególnych ich stanowisk. Jeziora lobeliowe (3110) oraz jeziora ramienicowe (3140), wrażliwe na zwiększanie dostępności biogenów i zanieczyszczanie wody, charakteryzują się generalnie niezadawalającym stanem ochrony. Stan ochrony siedliska 3110 w przypadku 4 stanowisk na 5 stwierdzonych - oraz stan ochrony siedliska 3140 w przypadku 5 stanowisk na 9 stwierdzonych oceniono jako U1 lub U2. Przyczyną tego stanu jest przede wszystkim zagospodarowanie linii brzegowej jezior, zwłaszcza w wyniku budowy domków letniskowych na nieuzbrojonym terenie, skutkujące niszczeniem naturalnej roślinności, eutrofizacją wody i emisją substancji szkodliwych dla środowiska wodnego. Dotyczy to szczególnie Jeziora Wdzydze Południowe i Jeziora Gołuń (siedlisko 3140) w związku z rozwojem infrastruktury turystycznej. Zapobieganie eutrofizacji jezior ramienicowych i lobeliowych jest głównym celem ochrony, realizowanym poprzez przeciwdziałanie nadmiernemu turystycznemu i rekreacyjnemu wykorzystaniu akwenów. Korzystniejsze oceny wykazano dla siedlisk 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* oraz 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, z których większość charakteryzuje się dobrym stanem zachowania. Jednak, także w przypadku akwenów stanowiących wymienione siedliska (łącznie 15 stanowisk), działania ochrony czynnej dotyczą głównie zapobieganiu ich eutrofizacji w wyniku działalności człowieka.

Łąki uznane za siedliska Natura 2000 charakteryzuje duże bogactwo gatunkowe, stan ich ochrony jest jednak niezadawalający, ze względu na zaniechanie użytkowania (występują tam szczególnie trudne warunki gospodarowania, np. łąki nad Wdą). Obserwowany proces ich zarastania można powstrzymać podtrzymując tradycyjne, ekstensywne użytkowanie kośne.

Stan ochrony wszystkich płatów siedlisk leśnych oceniony został na właściwy (FV). Na terenie Jezior Wdzydzkich przeważają bory sosnowe. Lasy liściaste na siedliskach eutroficznych zachowały się jedynie w kilku stanowiskach. Dzięki prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarce, łągi nad Wdą oraz grądy położone na skarpie doliny Trzebiochy mają charakter starodrzewu i bogatą strukturę gatunkową, wiekową i przestrzenną. Ich zachowanie w niepogorszonym stanie wymaga utrzymania dotychczasowego sposobu ich

zagospodarowania. Podobnie bory bagienne znajdujące się na terenach prywatnych, otaczające jeziora Lipno i Lipionko charakteryzują się właściwym stanem ochrony (FV). Zalecaną formą gospodarki jest tu użytkowanie przerębowe i pozostawianie około 20% drzewostanu do naturalnego rozpadu, w celu zachowania warunków świetlnych i reżimu wodnego siedliska.

Jako niezadawalający uznano stan ochrony gatunków: nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* i kumaka nizinnego *Bombina bombina* (U2). Cele ochrony tych gatunków ukierunkowane są przede wszystkim na szczegółowe rozpoznanie liczebności populacji gatunku, stanowisk lęgowych, stanu zajmowanego siedliska. Podobnie stan ochrony gatunku rośliny elismy wodnej *Luronium natans* wymaga uzupełnienia stanu wiedzy poprzez szczegółową inwentaryzację litoralu jezior lobeliowych.

Stan ochrony gatunków ssaków: 3371 Bobra europejskiego *Castor fiber* określono jako właściwy (FV), natomiast 1355 Wydry *Lutra lutra* - niezadawalający (U1). Zaplanowane działania są tożsame dla obu gatunków i pokrewne z działaniami ochronnymi dla wszystkich zbiorników wodnych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000. Działanie w postaci modyfikacji gospodarki hodowlanej poprzez nielokalizowanie ferm norki amerykańskiej, nie sformułowane w pierwszej wersji projektu PZO, uzupełniono na podstawie zagrożeń zidentyfikowanych w dokumentacji PZO jako potencjalne dla gatunku wydry.

W przypadku gatunku ryby różanki *Rhodeus sericeus amarus*, będącej przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, stan jej ochrony oceniono jako zadawalający (FV), a określone cele jego ochrony zmierzają do utrzymania tego stanu.

W analizie dokumentów planistycznych nie stwierdzono ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie obszaru Natura 2000, które mogłyby stanowić zagrożenie dla przedmiotów ochrony tego obszaru i które wymagałyby zmian w tych dokumentach. Wiele z tych dokumentów sankcjonuje istniejącą zabudowę i ma charakter porządkujący zagospodarowanie terenu. Nie wnioskuje się także wprowadzania zmian w planie zagospodarowania województwa pomorskiego.

Zaplanowany monitoring ukierunkowany na określenie efektów podjętych działań ochronnych, zaplanowano dla siedlisk: 3110 Jeziora lobeliowe, 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ramienic oraz dla gatunków: Bóbr europejski *Castor fiber*, Kumak *Bombina bombina*.

Do obserwacji monitoringowej stanu ochrony wskazano jedno siedlisko z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej - 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne naturalne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ramienic. Monitoring będzie dotyczył kontroli stanu zachowania siedliska po wprowadzeniu zadań ochronnych i wykrywania nowych zagrożeń. Zaplanowano także monitoring stanu ochrony gatunków zwierząt: 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, 3371 Bóbr europejski *Castor fiber*, 1355 Wydra *Lutra lutra*, 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*. Na terenie województwa pomorskiego znajduje się w całości lub w części 110 obszarów Natura 2000. Zaproponowano monitorowanie jedynie tych specyficznych wskaźników struktury i funkcji siedlisk przyrodniczych, które decydowały o złym lub niezadawalającym stanie ich ochrony i których poprawa stała się celem podejmowanych działań ochrony czynnej. Monitorowanie stanu ochrony siedlisk i gatunków przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji oraz populacji gatunków będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Z uwagi na brak rozpoznania całej powierzchni obszaru pod kątem występowania siedlisk: 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne i 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz gatunków: 1831 Elisma wodna

Luronium natans, 1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*, 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme* i 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* - stwierdzono potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy o tych przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 i uwarunkowaniach ich ochrony.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano łącznie na ok. 157-165 tys. zł, nie licząc corocznych kosztów dopłat dla użytkowników gruntów z tytułu właściwego gospodarowania na chronionych siedliskach (1000-1450zł/ha/rok). Koszt planowanego monitoringu oraz uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oszacowano na około 115-122 tys. zł. Koszty związane z pracami w drzewostanach pokrywa Nadleśnictwo Lipusz i Kościerzyna, monitoringu i koniecznego uzupełnienia stanu wiedzy – RDOŚ w Gdańsku. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obszarze w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano trzy spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicach ogłoszeń Urzędów Gmin, w obrębie których położony jest obszar Natura 2000 i Starostwa Kościerskiego oraz w prasie („Gazeta Wyborcza” z dnia 3 stycznia 2012 r.).

W trakcie przygotowania dokumentacji PZO wpłynęło do tut. organu pismo Wójta Gminy Lipusz z dn. 28.11.2012 r., cyt. „niniejszym przekazuję uwagi, propozycje do zapisów ochronnych: 1) utrzymanie wolnej od zabudowy rekreacyjnej strefy brzegowej (100 m)” – należy dodać, że powyższe obostrzenie nie będzie dotyczyło sytuacji wymienionych w § 7 ust. 3 Uchwały nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dn. 28.04.2010 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim”. Obszar Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie w niewielkiej północnej części pokrywa się z Lipuskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, natomiast w niewielkiej części wschodniej z Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Wierzycy. Jednakże obszar Natura 2000 jest odrębną formą ochrony przyrody i wyjątki z uchwały dotyczącej obszarów chronionego krajobrazu, nie mogą być automatycznie przenoszone do niniejszego zarządzenia, które określa sposoby ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Należy tu wskazać, że wyjątki z uchwały Sejmiku mogą być zastosowane jedynie wówczas, gdy wykazany zostanie brak negatywnego oddziaływania na chronione ekosystemy jezior, stanowiące określone siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej. Na podstawie wyników prac nad planem zadań ochronnych ustalono, że zabudowa w strefie brzegowej siedlisk 3110, 3140, 3150, 3160 stanowi jedno z głównych zagrożeń dla ich stanu ochrony. W związku z tym nie jest możliwe wykorzystywanie odstępstwa od zakazu wymienionego w par 7 ust. 3 pkt. 5 uchwały, bo nie jest spełniony warunek dotyczący braku niekorzystnego wpływu planowanej inwestycji na chronione ekosystemy.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania się z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie („Gazeta Wyborcza” z dnia 27 sierpnia 2013 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędów Gmin, w obrębie których położony jest obszar Natura 2000 i Starostwa Kościerskiego. Na wniesienie

uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły następujące uwagi i wnioski do przedmiotu powyższego postępowania:

1. Pismo Wójta Gminy Karsin z dn. 27.08.2013 r. nr Rgś 6121.3.2013 – stanowisko dotyczące zaplanowanego działania ochrony linii brzegowej jezior poprzez zachowanie naturalnej szaty roślinnej w strefie brzegowej jeziora tj. utrzymania naturalnie wykształconych fitocenoz w linii brzegowej bez możliwości przekształcania brzegów i wprowadzania nasadzeń lub wysiewu gatunków obcych – cyt. „negatywnie odnoszę się do tego zapisu, gdyż zasadne jest umożliwić wycinkę drzew i krzewów w przypadku zaistnienia zagrożeń z ich strony dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także w celu umożliwienia swobodnego dostępu do wód jeziora.” Uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż zagrożenie dla ludzi i mienia może mieć charakter incydentalny i nie może stanowić podstawy do wycinania naturalnych zadrzewień nadbrzeżnych. Ponadto w linii brzegowej jezior nie powinno być lokalizowane żadne mienie. Również swobodny dostęp do jezior stanowi zagrożenie dla stanu ich ochrony.
2. Pismo Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Gdańsku, nr ZO-732-2-26/13 z dn. 29.08.2013 r., dotyczące korekty działań ochronnych planowanych dla siedlisk 91E0 i 91D0: z „wyłączenie z użytkowania rębego” na „zaleca się wyłączenie z użytkowania rębego”. Uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż z dokumentacji PZO wynika, że działanie to ma charakter obligatoryjny, a nie fakultatywny.
3. Pismo Nadleśnictwa Kościerzyna nr ZG4-732-19/13 z dn. 10.09.2013 r. dotyczące korekty wskazania lokalizacji siedliska 91E0(1) Łęg nad Wdą, na odcinku Krugliniec-Płocice (most), pomiędzy Płocicami i Kruglińcem oraz siedliska 91D0 nad jeziorami Lipno i Lipionko - na terenie Nadleśnictwa Lipusz, a nie na terenie Nadleśnictwa Kościerzyna. Uwagę uwzględniono w treści zarządzenia.
4. Pismo Nadleśnictwa Lipusz nr ZG3-732-19/13 z dn. 09.09.2013 r. dotyczące nieprawidłowego wskazania Nadleśnictwa Gdańsk jako pokrywającego koszty działań ochronnych na siedliskach leśnych w obszarze Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie. Uwagę uwzględniono w treści zarządzenia.
5. Pismo Pana Marcina Norek z dn. 09.09.2013 r. – dotyczące „złożenia protestu do PZO w zakresie pominięcia uczestnika tworzenia planów na etapie roboczym. Do zespołu roboczego nie przekazano jakiegokolwiek informacji o wyłożeniu projektu. W związku ze znacznym zaawansowaniem prac w zakresie scalenia i wymiany gruntów wsi Płocice w gminie Lipusz wnoszę o umożliwienie przeprowadzenia tego postępowania. Wnoszę o wydłużenie terminu składania uwag do planu o 1 miesiąc w celu zapoznania się z dokumentami przez lokalną społeczność. Wnoszę o opublikowanie w prasie lokalnej, tj. Gryf Kościerski i Kurier Kaszubski informacji o tworzeniu PZO. Proszę o określenie podstawy prawnej pominięcia w tworzeniu PZO Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Gdańsku oraz akredytowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi podmiotów doradczych działających na przedmiotowym terenie. Zaproszenie do udziału tylko przedstawicieli Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego niesłusznie wyklucza prywatne podmioty doradcze z udziału w konsultacjach – 3 podmioty prywatne zostały pominięte.” Przytoczonych uwag nie uwzględniono. Zaproszenie do udziału w spotkaniu dyskusyjnym dla Biura Doradztwa Środowiskowego Marcin Norek zostało przesłane przez tut. organ pismem nr RDOŚ-Gd-PNI.6320.24.2011.AW.3 z dn. 11.04.2012 r. i odebrane przez niego w dn. 16.04.2013 r. (data i podpis na zwrotnym potwierdzeniu odbioru). Do zespołu roboczego przekazywano podobne zaproszenia w liczbie 26 sztuk. Wydłużenie terminu składania uwag do planu o 1 miesiąc było niemożliwe z uwagi na terminowość projektu. Informacje o tworzeniu PZO zamieszczono w prasie ogólnopolskiej, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, na tablicach ogłoszeń wszystkich Urzędów Gmin, w obrębie których położony jest obszar Natura 2000 i Starostwa Kościerskiego. Brak regulacji dotyczących tworzenia Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). ZLW był tworzony przez Wykonawcę PZO w porozumieniu z RDOŚ

w Gdańsku, na podstawie deklaracji osób zainteresowanych udziałem w tworzeniu zapisów PZO. Miał on charakter otwarty i żaden prywatny podmiot nie był z niego wykluczany. Uczestnictwo w ZLW, w przypadku braku konkretnego wskazania, może odbywać się na wniosek każdej osoby lub podmiotu. Żaden prywatny podmiot doradczy nie został wykluczony z udziału w konsultacjach.

6. Pismo Nadleśnictwa Kościerzyna nr ZG4-732-17/13 z dn. 06.09.2013 r. dotyczące wykreślenia działania ochronnego dla gatunku ryby – kozy, w postaci ograniczenia stosowania nawozów w gospodarce leśnej w bezpośredniej zlewni cieków i jezior oraz wykreślenia Nadleśnictwa Kościerzyna jako podmiotu odpowiedzialnego za to działanie, ze względu na niestosowanie żadnych nawozów przez Nadleśnictwo Kościerzyna. Uwagę uwzględniono w treści zarządzenia.
7. Pismo Klubu Przyrodników nr L. dz. 1025/2013 z dn. 06.09.2013 r., dotyczące:
 - a) „Zmiana oceny znaczenia skalnicy torfowiskowej na D jest przedwczesna i niedopuszczalna. Nad Jez. Połguszcz gatunek był obserwowany w 1986, następnie nie udało się go odnaleźć w 2001 r., był obserwowany w 2005 r. i ponownie nie udało się go zaobserwować podczas monitoringu GIOS w 2007 r. - nie jest jednak prawdą, że „od lat już nie występuje”. Gatunek na tym stanowisku może wykazywać fluktuacje liczebności. Zwracamy przy okazji uwagę, że zanik gatunku obserwowanego w 2005 r. wymagałby obszernych wyjaśnień, czy nie wynikał on z braku właściwej ochrony obszaru Natura 2000. Jednak, dostępne dane nie uprawniają, żeby przesądzać o zaniku tego stanowiska. Na drugim stanowisku autorzy dokumentacji wskazują jako przesłankę deklasyfikacji fakt, że „Pomimo poszukiwań nad jeziorem Osty nie odnaleziono skalnicy torfowiskowej” - lecz, jak wynika z Tab. 4, poszukiwania te prowadzili w okresie maj-czerwiec, co jest wysoce nieprofesjonalne, gdyż w tym okresie ten gatunek jest niemal niezauważalny. Skalnicy należało szukać w II połowie sierpnia, kiedy kwitnie. Uwagę uwzględniono w treści zarządzenia. Dla tego gatunku najpierw zaplanowano inwentaryzację terenową pod kątem odnalezienia stanowisk gatunku, w 2 połowie sierpnia, a następnie analizę i weryfikację danych dotyczących występowania gatunku w obszarze oraz ewentualną zmianę SDF pod kątem usunięcia gatunku z katalogu przedmiotów ochrony.
 - b) „W dokumentacji, na liście kluczowych podmiotów:
 - Kompetencje województwa samorządowego należy uzupełnić o ustanawianie planu ochrony parku krajobrazowego” – uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia;
 - „Kompetencje RDLP należy uzupełnić o sporządzanie planu urządzenia lasu Lasów Państwowych” - uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia;
 - „Kompetencje WZMiUW należy uzupełnić o zarządzanie, w imieniu Skarbu Państwa, wodami istotnymi dla rolnictwa — co oznacza również realizację obowiązków ciążących na Państwie względem tych wód, w szczególności obowiązku osiągnięcia celów środowiskowych” - uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia;
 - „Kompetencje RDOŚ należy uzupełnić o sporządzanie, ustanawianie, zmienianie planu ochrony rezerwatów przyrody, uczestniczenie w opiniowaniu operatów rybackich, uzgadnianie planu urządzenia lasu zawierającego działania dla ochrony obszaru Natura 2000” - uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia;
 - „Czy PZW jest jedynym użytkownikiem rybackim na tym obszarze? Z innych zapisów w tekście wynika że nie. Należy zidentyfikować i wymienić użytkowników rybackich, bo gospodarka rybacka wpływa na przedmioty ochrony” - uwagę

uwzględniono w treści zarządzenia poprzez wskazanie innych użytkowników rybackich jezior;

- „Zarząd Okręgowy PZŁ nie prowadzi gospodarki łowieckiej. Prowadzą ją koła łowieckie (wymienić jakie) dzierżawiące obwody łowieckie i ew. nadleśnictwa zarządzające obwodami wyłączonymi” - uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia;

c) „Tezę o braku w obszarze siedliska 7230 (torfowiska alkaliczne) proponujemy jeszcze raz zweryfikować. W naszej bazie danych torfowisk alkalicznych w Polsce znajduje się kilka obiektów z tego terenu (kompleks Połgoszcz i - na podstawie danych literaturowych - torfowiska u ujścia Wdy do jez. Słupinko). Wg naszej oceny, torfowiska te mimo słabego obecnie stanu, warte są wciąż ochrony i wymagają ochrony czynnej, konkretne propozycje (koszenie, usuwanie drzew) są sformułowane w 'programie ochrony torfowisk alkalicznych...', który jest w posiadaniu RDOŚ. Na torfowisku Połgoszcz ochrona czynna była już zresztą wykonywana i należałoby to kontynuować” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia poprzez zaplanowanie konieczności uzupełnienia wiedzy o występowaniu siedliska przyrodniczego we wskazanych miejscach w obszarze Natura 2000;

d) „W obszarze prawdopodobnie występuje również siedlisko 3260 (rzeki włosienicznikowe), mimo że nie jest podane w SDF, to należałoby sprawdzić jego występowanie, gdyż są ku temu wszelkie warunki” - uwagi nie uwzględniono, gdyż nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia. Podstawą zaplanowania działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest wyłącznie aktualny SDF. Wykonawcy PZO nie stwierdzili występowania tego siedliska przyrodniczego, obecnie brak jest więc podstaw do wystosowania wniosku o zmianę SDF w tym zakresie;

e) „Podzielamy pogląd, że dla jezior lobeliowych właściwym środkiem ochrony jest 'utrzymanie akwenów wolnych od wszelkich form zarybiania i hodowli ryb'; oznacza to jednak właściwie wyłączenie ich z gospodarki rybackiej, konsekwentnie, jeziora lobeliowe powinny być wyłączone z odłowów i z udostępniania do wędkowania. Jak najbardziej zasadne jest wyznaczenie stref ochronnych, które nie powinny być zabudowywane, ale nie powinna w nich także być lokalizowana infrastruktura turystyczna i rekreacyjna. Należałoby zastrzec, że nie powinny być udostępniane nowe miejsca do kąpielii w jeziorach lobeliowych ani ramienicowych” – uwaga stanowi poparcie dla zaplanowanych działań ochronnych. W treści zarządzenia uwzględniono uzupełnienie działań ochronnych o konieczność nielocalizowania kąpielisk;

f) „Sugerujemy, jako środek ochrony śródlęśnych jezior lobeliowych, wyłączenie z pozyskania drewna stref 50 m wzdłuż brzegu tych jezior, a 30 m od jezior innych typów” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia;

g) „Dla wszystkich jeziorek dystroficznych 3160 proponujemy wykluczyć ich jakiegokolwiek użytkowanie rybackie i wędkarskie” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia;

h) „Bory i lasy bagienne (siedlisko 91D0) powinny w całości (w obszarze zidentyfikowano ich łącznie 46 ha) zostać wyłączone z gospodarczego użytkowania i pozostawione w naturalnym stanie” – uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż zaplanowane działania ochronne dla tego siedliska obejmują wyłączenie z użytkowania rębego, przy zachowaniu niezbędnych zabiegów sanitarnych, lub prowadzenie gospodarki przerębowej (rębnia V), z naturalnym odnowieniem;

i) „Łęgi (siedlisko 91EO) powinny w całości (w obszarze zidentyfikowano ich łącznie 16 ha) zostać wyłączone z gospodarczego użytkowania i pozostawione w naturalnym stanie” - uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż zaplanowane działania

ochronne dla tego siedliska obejmują wyłączenie z gospodarki rębnej z zachowaniem niezbędnych zabiegów sanitarnych, lub stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia;

- j) „Zidentyfikowana kwaśna buczyna (0,5 ha) powinna zostać pozostawiona bez użytkowania gospodarczego, jako tzw. powierzchnia referencyjna” - uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż siedlisko kwaśnej buczyny zgodnie z SDF nie stanowi przedmiotu ochrony w obszarze, nie można więc planować dla niego działań ochronnych w zarządzeniu;
- k) „Wątpliwości budzi obligatoryjne kośne użytkowanie siedliska 7140” - uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż działanie to ma na celu przeciwdziałanie zarastaniu torfowisk przejściowych krzewami i gatunkami szuwarowymi, zgodnie ze zidentyfikowanym istniejącym zagrożeniem dla siedliska w postaci zmiany składu gatunkowego (sukcesji);
- l) „Jako środek ochronny do zapisania w PZO proponujemy rozważyć także utworzenie proponowanego od dawna rezerwatu Wda-Trzebiocha” - uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, gdyż wnioskujący nie wskazał przedmiotów ochrony znajdujących się na tym terenie, których ochronie służyłoby utworzenie wskazanego rezerwatu;
- m) „Dla ochrony różanki konieczna jest także ochrona obfitości małży skójkowatych, a to stwarza dość rygorystyczne wymagania względem czystości wody (poziom azotanów powinien być $\leq 2\text{mg/l}$), dotyczące zwłaszcza zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych (zabud. letniskowej) i rolniczych. Rygorystycznej ochrony czystości wód wymagają także jeziora lobeliowe i ramienicowe. Zasadny wydaje się pakiet środków ochronnych, obejmujący:
 - postawienie za cel uzyskania, w perspektywie czasowej PZO, bardzo dobrego, a nie tylko dobrego stanu ekologicznego jezior w obszarze, w szczególności uzyskania parametrów fizykochemicznych wód w I klasie jakości” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia,
 - „wymóg odprowadzania, w obszarze oraz w zlewni z której wody są wnoszone do obszaru, ścieków do kanalizacji lub do atestowanych zbiorników bezodpływowych o gwarantowanej szczelności, a następnie do oczyszczalni gwarantujących redukcję azotu i fosforu. Wykluczona powinna być możliwość odprowadzania do wód i gruntu ścieków z przydomowych oczyszczalni ścieków, ze względu na niemożność zagwarantowania sprawnego funkcjonowania takich oczyszczalni. Należy przewidzieć, jako zadanie gmin, okresowe kontrole szczelności zbiorników bezodpływowych. Wymogi te powinny być rygorystycznie stosowane także do sezonowo użytkowanej zabudowy letniskowej” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia;
 - „wzmocnienie ochrony strefy brzegowej i strefy litoralu jezior przez egzekwowanie obowiązujących przepisów w stosunku do budowy pomostów, w tym wędkarskich, rozbiórkę pomostów nielegalnych i regenerację naturalnej roślinności - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia;
 - „zastosowanie, w całym obszarze na gruntach rolnych, programu działań ograniczających eutrofizację akwenów pochodzącą ze źródeł rolniczych - obejmującego: coroczne sporządzanie bilansu azotu, planu nawożenia oraz rejestru nawożenia. W przypadku produkcji nawozów naturalnych lub kiszzonek, gromadzenie z wykorzystaniem bezpiecznych dla środowiska urządzeń gromadzenia o pojemności > 6 miesięcznej produkcji. Nie nawożenie w grudniu, styczniu i lutym, a nawozami mineralnymi także w październiku, listopadzie i

marcu. Pozostawienie stref nieużytkowanych rolniczo na co najmniej 5 m od wszystkich oczek wodnych, cieków i rowów, nie stosowanie nawozów naturalnych ani mineralnych na odległość co najmniej 20 m od oczek wodnych, cieków i rowów” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia, z klauzulą dotyczącą dobrowolności przystąpienia do pakietów rolno - środowiskowych;

- n) „Jako środek ochrony różanki i kozy proponujemy zapisanie ochrony strefy litoralnej jezior, a także zachowania naturalnego charakteru i ciągłości ekologicznej cieków łączących jeziora” - uwagę uwzględniono w treści zarządzenia, odnośnie gatunku ryby - różanki. Gatunek ryby – koza pospolita *Cobitis taenia*, nie jest obecnie przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

8. Pismo Państwa Dariusza i Beaty Kuśpa z dn. 11.09.2013 r., dotyczące: „w sferze usytuowania na jednej z działek będących naszą własnością działka nr 605 obręb Kalisz gm. Dziemiany siedliska „Dudka” oznaczone nr 981 na mapie którą otrzymaliśmy jest mylne i nie odnosi się do stanu faktycznego, ponieważ przebywając od ok. 10 lat na tym terenie nigdy nie było ani na tej, ani na sąsiednich działkach siedliska tego ptaka, jak również chwilowo tam nie gniazdował. Chcielibyśmy nadmienić, że przebywamy na tym terenie prawie codziennie od ok.10 lat i jesteśmy wielkimi miłośnikami przyrody. Podczas spotkania w ramach konsultacji społecznych, które odbyły się w budynku Urzędu Gminy Kościerzyna wiosną 2013r. zostały przedstawione plany z opracowaniami, na których „Dudek” został usytuowany w prawym górnym rogu działki nr 603. Miejsce to jest oddalone od obecnego usytuowania o kilkaset metrów (dz. nr 605). Brałem czynny udział w dyskusji i zapytałem o które dokładnie miejsce chodzi. Powiedziano że dotyczy dużego drzewa gatunku sosna z dziuplą na trzęsawiskach przy jezioru w miejscu gdzie jest zaznaczone na mapie. Poinformowałem, iż ok. 2008 - 2009r. drzewo zostało ścięte przez bobry mające żeremie na tejże działce. Nie ma więc możliwości, aby jakkolwiek ptak w nim zamieszkiwał. Również w miejscu i otoczeniu zaznaczonym w nowym opracowaniu (dz. nr 605) nie ma dziupli, w których mógłby zamieszkiwać dudek. W związku z powyższym zwracamy się z uprzejmą prośbą o weryfikację planu ochrony” - uwaga nie dotyczy przedmiotu niniejszego zarządzenia, gdyż gatunek ptaka – dudek (*Upupa epops*) zgodnie z SDF nie stanowi przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie, więc dokumentacja PZO, jak i zarządzenie nie zawiera zapisów odnoszących się do tego gatunku. Dudek (*Upupa epops*) stanowi przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009. Spotkania dyskusyjne dla tego obszaru odbywały się łącznie ze spotkaniami dyskusyjnymi dla obszaru Natura 2000 Jeziora Wdzydzkie. Uwaga ta zostanie więc rozpatrzona w uzasadnieniu do zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

Informację o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportel.pl, pod numerem 716/2012.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206) z Wojewodą Pomorskim, pismem z dnia 8 kwietnia 2014 r. (data wpływu 11.04.2014 r.) nr NK.II.0041.11.2014.MM, na wniosek Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dn. 5 lutego 2014 r. nr RDOŚ-Gd-PNI.6320.24.2011.BF.14., skorygowany do wersji z dn. 7 kwietnia 2014 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Jeziora Wdzydzkie PLH220034

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gdańsku, a także PGL Lasy Państwowe – Nadleśnictwa: Kościerzyna i Lipusz, Agencję Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Gdańsku, Powiat Kościerski, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Polski Związek Wędkarski Oddział w Gdańsku, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny, Gminy: Lipusz, Kościerzyna, Dziemiany, Karsin oraz mieszkańców tych gmin – zarządców i właścicieli terenów, na których znajduje się obszar Natura 2000.

3. Konsultacje społeczne

W opiniowaniu i konsultacjach społecznych projektu planu zadań ochronnych uczestniczyli: przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Nadleśnictw: Kościerzyna, Kaliska, Lipusz, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie, Urzędu Miasta Kościerzyna, Urzędów Gmin: Lipusz, Kościerzyna, Dziemiany, Karsin i Stara Kiszewa, oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na 157-165 tys. zł, wyceniając jedynie koszty monitoringu działań ochronnych, poszerzenia wiedzy o przedmiotach ochrony, niektórych działań z zakresu ochrony czynnej, natomiast bez corocznych dopłat z tytułu prowadzenia właściwej gospodarki na chronionych siedliskach. Prace dotyczące drzewostanów wskazano bezkosztowo, jako działania w ramach prowadzonych zabiegów gospodarczych przez nadleśnictwa. Koszt planowanego monitoringu stanu ochrony oraz uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony oszacowano na około 115-122 tys. zł., koszty monitoringu i koniecznego uzupełnienia stanu wiedzy poniesie RDOŚ w Gdańsku. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny.
- 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.